

עירובין יג: (המשנה) עד יד: (סוף הדף)

המשנה

הדרישות מהקורה של המבוי:

תנא קמא - 2 תנאים צריכים להתקיים:

רוחב: טפח (כדי לקבל אריח).

חוזק: מסוגלת להחזיק אריח.

ר' יהודה - תנאי אחד צריך להתקיים:

רוחב: טפח (כדי לקבל אריח).

רוחב האריח הוא אמנם טפח ומחצה, אבל כדי להחזיקו מספיק טפח.

מה החוזק הנדרש ממעמידי הקורה?

רבה בר רב הונא: כדי להחזיק אריח.

רב חסדא: כדי להחזיק קורה ואריח.

שיטת רב בביאור (ובגירסת) דעת רבי יהודה היא:

(ראה בתוס' ביאורים שונים אחרים לקטע זה)

בקורה רגילה (שרחבה טפח עד 4 טפחים): הקורה צריכה להיות גַם חזקה ("רחבה ובריאה").

בקורה שרחבה ארבעה: אין צורך שהקורה תהיה חזקה ("רחבה אע"פ שאין בריאה").

- 2 תנאים

- תנאי אחד

דינים שונים בקורה:

רב ששת:

• קורה המכוסה במחצלת:

אם הרווח מהמחצלת לקרקע גדול מ3 טפחים - לא מועיל.

ברייטא:

• קורה שאינה מגיעה לכותל שבצד השני, או לקורה היוצאת ממנו:

ת"ק: אם המרחק עד 3 טפחים, לא צריך קורה נוספת.

רשב"ג: אם המרחק עד 4 טפחים, לא צריך קורה נוספת.

• ב' קורות מקבילות שאין באף אחת מהן רוחב טפח:

ת"ק: אם מקבלות אריח לרחבו טפח אין צריך להביא קורה אחרת.

רשב"ג: אם מקבלות אריח לארכו שלשה אין צריך להביא קורה אחרת.
(ראה ביאור בריטב"א)

• ר' יוסי בר' יהודה: קורות (שיש צורך בצירופם כבמקרים הקודמים) שאינן

באותו גובה - מצטרפות בתנאי שלא תהא העליונה למעלה מ'אמה ותחתונה למטה מ' טפחים.

קורה אין כאן - כיוון שהיא מכוסה.

ומחיצה אין כאן - כיוון שהיא גבוהה למעלה מג' טפחים (והגדיים בוקעין בה).

ת"ק ורשב"ג נחלקו בהגדרת לבוד:

ת"ק: 3 טפחים.

רשב"ג: 4 טפחים.

ר' יוסי בר' יהודה סובר כאביו, ומקבל את העיקרון של "רואין" (כאילו מספיק חזקה, כאילו באותו גובה וכי"ב).

אך חולק על אביו ולא מכשיר קורה בגובה של כ' אמה ומעלה.

המשך המשנה

ר' יהודה:

1. רחבה אע"פ שאין בריאה. (רואין כאילו היא בריאה)
2. היתה של קש ושל קנים - רואין אותה כאילו היא של מתכת.
3. עקומה - רואין אותה כאילו היא קורה ישרה.
4. עגולה - רואין אותה כאילו היא מרובעת.
5. כל שיש בהיקפו ג' טפחים - יש בו רוחב טפח.

החידוש בסעיף 2: אומרים "רואין" אף בקורה שעשויה מחומר שאין במינה בריאה.

החידוש בסעיף 3: אם החלק העקום נמצא מחוץ למבוי, אבל אורכו קטן מ3 טפחים - אין צריך להביא קורה נוספת (ולא חוששים שמא ימשך ויטלטל מתחת לעקמומית).

כלל זה נלמד מים של שלמה.

נתוני הים:

קוטר: 10 אמות. היקף: 30 אמות. גובה: 5 אמות.

רבי חייא: ים שעשה שלמה היה מכיל 150 מקואות טהרה.

שיעור מקוה: 40 סאה.

=אמה על אמה ברום שלוש אמות.

מבנה הים:

חלק חתחון - מרובע (תיבה) - שלוש אמות:
 $3 \times 10 \times 10 \leftarrow 100 \times (1 \times 1 \times 3) \leftarrow 100$ מקואות

חלק עליון - עגול (גליל) - שתי אמות:

$h \times \pi \times R^2 \leftarrow 2 \times 3 \times 25 \leftarrow 50 \times (1 \times 1 \times 3) \leftarrow 50$ מקואות

$150 \times 40 \leftarrow 6000$ סאה

וכך גם נאמר: "אלפיים בת יכיל". (בת=3 סאין) [והפסוק שאומר "מחזיק בתים שלשת אלפים" מדבר ביבש שבו יש גודש נוסף של שליש]

משנה

הדרישות מהלחי של המבוי:

גובה: 10 טפחים.

עובי: כל שהוא.

רוחב: ת"ק: כל שהוא.

ר' יוסי: 3 טפחים.

המשנה שנקטה "לחייך" בלשון רבים:

לא התכוונה בהכרח לסתום כר"א (שסובר שצריך 2 לחיין).

ולא התכוונה ללחייך דעלמא (של כל מבואות) - כי אז גם היתה צריכה לומר במשנה הקודמת ג"כ בלשון רבים ("קורות").

אלא כוונת המשנה היתה להתייחס וללמד על אותן לחיין שנחלקו בהן ר"א (המצריך שנים) וחכמים (המצריכים אחד).

פסיקת ההלכה:

רב יוסף: אין הלכה כר' יוסי לא בהילמי (=עשיית מי מלח סמיכים בשבת) ולא בלחייך.

רב הונא ב"ח: בהילמי אין הלכה כר' יוסי (כיוון שחכמים חולקים עליו), אך בלחייך הלכה כר' יוסי (כיוון שאף רבי סובר כמותו).

רבא סובר שרב יהודה בריה דר"ש חזר בו ופסק כר' יוסי (כיוון שיש כלל ש"ר יוסי נימוקו עמו").

אבבי טען שהעם נוהג כדעת ת"ק בלחייך.

דינים שונים בלחי:

ברייתא: עשה לחי באמצע המבוי - הוכשר אותו חצי המבוי.

רבא: עשה לחי למבוי, אך הגביהו מן הקרקע או הרחיקו מן הכותל 3 טפחים - לא עשה ולא כלום אפילו לדעת רשב"ג [כיוון שרשב"ג המכשיר לבוד עד 4 טפחים זה רק למעלה, אך למטה כאשר יש 3 טפחים אף רשב"ג פוסל כיוון שזו מחיצה שהגדיים בוקעים בה].